

Care and Nursing – Hoiva ja hoito

Johanna Anna

Study care and nursing vocabulary with Johanna, Anna, and others!

Opiskele hoiva- ja hoitosanastoa Johannan, Annan ja muiden kanssa!

Care and Nursing – Hoiva ja hoito

Care and Nursing Staff – Hoiva- ja hoitohenkilökunta.....	2
Health Services – Terveyspalvelut	5
Elderly Care – Vanhuspalvelut	7
Poor State of Health – Huono vointi.....	10
Symptoms – Oireet	12
Pain – Kipu	16
Diseases – Sairaudet	19

TAITOTALO

Koulutus on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittama. Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

Care and Nursing Staff – Hoiva- ja hoitohenkilökunta

Johanna ja Anna keskustelelevat ammateista

Johanna: Moi Anna! **Osastonhoitaja** pyysi meitä kirjoittamaan listan siitä, mitä **hoitohenkilökunnan** palveluita meidän osastolla on ja kuinka usein niitä on saatavilla.

Anna: Okei, no aletaan hommiin!

Johanna: Joo. No ainakin meillä on jokaisessa työvuorossa **hoiva-avustajia** ja **lähihoitajia**.

Anna: Jep. Lisäksi **sairaanhoitaja** on paikalla jokaisena arkipäivänä.

Johanna: Joo. **Fysioterapeutti** käy täällä torstaisin ja **toimintaterapeutti** tiistaisin.

Anna: Joo. **Jalkojenhoitaja** käy vähän harvemmin. Hän tulee aina kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Hänelle voi myös soittaa, jos tarvitaan ylimääräinen käynti.

Johanna: Hyvä. Myös **lääkärille** täytyy soittaa. Lääkäri tulee joskus käymään täällä, mutta yleensä asukas viedään lääkäriin.

Anna: Joo. Myös **hammaslääkärille** ja **suuhygienistille** täytyy varata erikseen aika. He eivät tule hoivakotiin.

Johanna: Joo. Siitä puheen ollen Reijolla on perjantaina aika hammaslääkäriin!

Anna: Hyvä, että muistit!

Johanna: Joo, se lukee tässä kalenterissa. Lisäksi Ritvalla on aika **optikolle** ensi viikolla.

Anna: Okei!

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
staff	henkilökunta		
nursing staff	hoitohenkilökunta		
care worker	hoivatyöntekijä		
physiotherapist	fysioterapeutti		

occupational therapist	toimintaterapeutti		
social worker	sosiaalityöntekijä		
nurse	sairaanhoitaja		
practical nurse	lähihoitaja		
care assistant	hoiva-avustaja		
gynecologist	gynekologi		
psychologist	psykologi		
doctor	lääkäri		
head nurse, nurse manager	osastonhoitaja, vastaava, lähijohtaja		
dentist	hammaslääkäri		
dental hygienist	suuhygienisti		
chiroprapist	jalkojenhoitaja		

cleaner	siivooja		
optician	optikko		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Paxtoncrafts Charitable Trust, Kuvako ja Sergio Palao / ARASAAC (osin muokkaus Papunet).
 Flaticon.com, Freepik, Flat Icons

Health Services – Terveyspalvelut

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
health services	terveyspalvelut		
physiotherapy	fysioterapia		
dental care	hammashoito		
hospital	sairaala		

intensive care unit	teho-osasto		
health center	terveysasema, terveyskeskus		
emergency department	päivystys		
pharmacy	apteekki		
institution	laitos		
main entrance	pääsisäänkäynti		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Kuvako ja Sergio Palao / ARASAAC (osin muokkaus Papunet).

Flaticon.com, monkik, Victoruler

Daria tulee työharjoitteluun

Daria: Moi! Mä oon Daria. Mä oon uusi harjoittelija.

Johanna: Moi Daria! Tervetuloa! Mun nimi on Johanna.

Daria: Hauska tutustua, Johanna. Voitko sä näyttää mulle paikkoja ja kertoa tän hoivakodin toiminnasta?

Johanna: Joo, tietysti!

Daria: Kiva!

Johanna: Tämä on **palvelutalo**. Asukkailla on **kodinomainen** oma huone, jonka lisäksi apua ja tukea on tarjolla ympäri vuorokauden.

Daria: Minkälaista apua asukkaat tarvitsevat?

Johanna: Monella heistä on muistisairaus. Osalla on myös fyysisiä rajoitteita. **Autamme** heitä arkipäiväisissä asioissa kuten ruokailussa, pukeutumisessa ja peseytymisessä. Jokaisen asukkaan **tarpeet** ovat erilaisia ja yritämme **edistää** asukkaiden **toimintakykyä**.

Daria: Miten toimintakykyä edistetään?

Johanna: Toimintakykyä voidaan edistää kuntouttavalla työotteella. Me emme tee asioita asukkaan puolesta, vaan autamme **asiakaslähtöisesti** tarpeen mukaan. Asukasta voi myös sanallisesti **ohjata** tekemään asioita.

Daria: Eli jos asukas pystyy itse pukemaan vaatteet, on parempi antaa hänelle ohjeita kuin pukea hänet hänen puolestaan, niinkö?

Johanna: Juuri niin! Tavoitteena on, että asukas käyttää **voimavarojaan** monipuolisesti.

Daria: Mitä voimavara tarkoittaa?

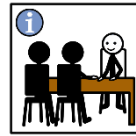

Johanna: Voimavarat ovat kykyjä, joita asukkaalla on. Esimerkiksi se, että asukas pystyy syömään itse, on voimavara.

Daria: Okei! Asukkaan omien voimavarojen käyttäminen siis tukee asukkaan toimintakykyä, jolla on suuri merkitys asukkaan hyvinvointiin.

Johanna: Todellakin! Sinä opit nopeasti!

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
old person	vanhus, ikäihminen		
age	ikä		
old age	vanhuus		
elderly care	vanhuspalvelut		
to help, to assist	auttaa (1)		
to guide, to lead	ohjata (4)		
to promote	edistää (1)		
pensioner, retired person	eläkeläinen		
elderly	vanhukset		
close relative	omainen		
assisted living facility	palvelutalo		
domestic atmosphere	kodinomainen		

home help service	kotipalvelu*		
home nursing	kotisairaanhoito**		
home care	kotihoito***		
service plan	palvelusuunnitelma		
functional ability, capacity	toimintakyky		
need	tarve		
customer oriented	asiakaslähtöinen		
resource	voimavara		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen (osin muokkaus Papunet ja BW), Paxtoncrafts Charitable Trust, Kuvako, Sergio Palao / ARASAAC ja Sclera (osin muokkaus Ritva Hämäläinen Savas).

*Kotipalveluun kuuluu esimerkiksi siivous ja ruoanlaitto.

**Kotisairaanhoitoon kuuluu sairaanhoidon tehtäviä kuten lääkkeiden antaminen.

***Kotihoitoon sisältyy sekä kotipalvelu että kotisairaanhoito.

Poor State of Health – Huono vointi

Anna keskustele omaisen kanssa

Liisa: Hei Anna, voinko jutella hetken kanssasi Reijon voinnista? Olen huolissani isästäni.

Anna: Tietenkin, Liisa. Miten voin auttaa?

Liisa: Kiitos. Isä on **kalpea** ja näyttää **laihempalta** kuin ennen. Hän on **aliravittu**!

Anna: Olen huomannut saman. Hän on vähän **laihtunut**.

Liisa: Onko hänellä ollut jotain ongelmia syömisen kanssa?

Anna: Reijo ei ole syönyt kunnolla viime aikoina. Hän vaikuttaa **voimattomalta** ja haluttomalta syömään. Olemme yrittäneet tarjota hänelle erilaisia ruokia, mutta mikään ruoka ei maistu.

Liisa: Entä fyysinen kunto? Onko hän **loukkaantunut** jotenkin? Onko hän kaatunut?

Anna: Ei, hän ei ole kaatunut, mutta liikkuminen on edelleen vaikeaa. Jalat ovat vieläkin **turvonneet**.

Liisa: Joo, se on vanha vaiva. Onko hänellä ollut muita terveysongelmia?

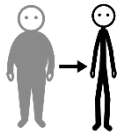
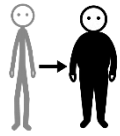
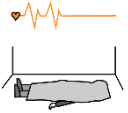
Anna: Pohkeessa oleva haava on edelleen **tulehtunut**. Se paranee huonosti, vaikka sitä on hoidettu hyvin.

Liisa: Voi harmi! Miten isää voisi auttaa enemmän?

Anna: Laitan asian lääkärin listalle. Hän tulee ensi viikolla.

Liisa: Kiitos, Anna.

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
injured	loukkaantunut		
malnourished	aliravittu		
fat	lihava		
skinny	laiha		

pale	kalpea		
dehydrated	kuiva		
paralysed	halvaantunut		
unconscious	tajuton		
frail	voimaton		
swollen	turvonnut		
infected	tulehtunut		
starved	nälkiintynyt		
demented	dementoitunut		
lost weight	laihtunut		
gained weight	lihunut		
dead	kuollut		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Kuvako ja Sergio Palao / ARASAAC (osin muokkaus Papunet ja BW).
 Flaticon.com, Freepik, Hexagon075 ja kerismaker.

Symptoms – Oireet

Ritva on lääkärissä

Lääkäri: Tervehdys, Ritva. Viime kerrasta on jo aikaa!

Ritva: Hei hei! Olen täällä Johannan kanssa. En muista, miksi olen lääkärissä. Onko minulla **nuha**?

Lääkäri: Sinulla on yleisvoinnin tarkastus. Ihan rutiinikäynti.

Ritva: Niin, niin! En ole kipeä. Minulla ei ole **yskää** tai nuhaa.

Johanna: Ritvalla on ollut pitkään vähän **unettomuutta**.

Ritva: Joo, ja **päänsärkyä**!

Lääkäri: Ymmärrän. Onko muita **oireita**, esimerkiksi **huimausta** tai **sydämentykytyksiä**?

Ritva: Sydän tykyttää joskus. Onko se paha juttu?

Lääkäri: Sydämentykytykset voivat liittyä moniin asioihin. Onko sinulla **puutumista** käsissä tai jaloissa?

Ritva: Ei mitään sellaista.

Johanna: Ritva on viime aikoina ollut myös hieman **ahdistunut** ja levoton.

Lääkäri: Kiitos tiedosta, Johanna. Ritva, miten sinä omasta mielestäsi voit?

Ritva: Minä olen vanha!

Lääkäri: Heh, onneksi ikä ei ole sairaus. Onko sinulla muita oireita?

Ritva: Lihakset tuntuvat jäykiltä, mutta se on varmaan vain vanhuutta.

Lääkäri: Ymmärrän, mutta ei siis varsinaista **lihaskipua**.

Johanna: Ritva on myös valitellut, että hän näkee huonosti.

Ritva: Juu, minulla on huono näkö!

Lääkäri: Okei. Onko se normaalista poikkeavaa, onko sinulla **näköhäiriöitä**?

Ritva: Ei, minä näen aina huonosti.

Lääkäri: Oletko käynyt optikolla?

Ritva: En tiedä! Minusta on tullut niin **huonomuistinen**!

Johanna: Ritva on menossa optikolle ensi viikolla.

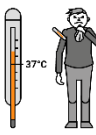

Lääkäri: No sepä hyvä! Onko sinulla vielä jotakin muuta, mistä haluaisit jutella?

Ritva: Ei ole mitään muuta. Ei huolia, ei murheita!

Lääkäri: Selvä juttu! Mitataan ainakin verenpaine ja otetaan verikokeet.

Ritva: Kiitos tohtori!

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
symptom	oire		
snuffle, runny nose	nuha		
cough	yskä		
insomnia	unettomuus		
nausea	pahoinvointi		
vomit	oksennus		
dizziness	huimaus		
headache	päänsärky		
toothache	hammassärky		
muscle pain	lihaskipu		
anxiety	ahdistus		
shortness of breath	hengenahdistus		

palpitations	sydämentykytys		
delirium	sekavuustila		
tremor	vapina		
eczema	ihottuma		
flatulence	ilmavaivat		
itch	kutina		
fever	kuume		
seizure	kohtaus		
constipation	ummetus		
diarrhea	ripuli		
indigestion	ruoansulatusvaiva		
incontinence	pidätyskyvyttömyys		

bleeding	verenvuoto		
forgetfulness	muistamattomuus, huonomuistisuus		
pain	kipu		
disturbed vision	näköhäiriö		
cold sweat	kylmä hiki		
numbness	puutuminen		
aphasia	puheen sekavuus, afasia		
stroke	halvauskohtaus		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Paxtoncrafts Charitable Trust, Kuvako ja Sergio Palao / ARASAAC (osin muokkaus Papunet).
Flaticon.com, Freepik, Flat Icons, Kateryna Sushchova ja Eucalyp.

Pain – Kipu

Reijolla on kipua

Anna: Hei Reijo, miten voit tänään?

Reijo: Sattuu.

Johanna: Hei Reijo, onko sinulla **kipua**? Voisitko kertoa, missä kipu tuntuu?

Reijo: Vatsakipu.

Anna: Kiitos, Reijo, kun kerroit. Johanna, kivun arvioiminen on vähän vaikeaa, koska Reijo ei puhu paljon. Hän näyttää kyllä aika tuskaiselta.

Johanna: Totta, Anna. Reijon oma arvio on tosi tärkeä, koska kivun tunteminen on yksilöllistä. Joskus kipua on tosi vaikea kuvailla sanallisesti.

Anna: Kysytään häneltä lisää. Reijo, onko kipu **jatkuvaa** tai **toistuvaa**?

Reijo: Jatkuvaa. Ei mene pois.

Anna: Entä millaista kipu on? Voisitko kuvailla sitä enemmän?

Reijo: Pistävää ja polttavaa. Vähän puristavaa.

Johanna: Hyvä. Onko tätä kipua ollut ennen vai onko se uusi oire?

Reijo: Uusi.

Johanna: Okei, eli **akuuttia kipua**. Miten arvioisit kipua **kipumittarin** asteikolla yhdestä kymmeneen? Yksi on vähiten kipeä ja kymmenen on sietämättömän kipeä.

Reijo: Ehkä seitsemän.

Anna: Onko kipu **säteilevää** tai tuntuuko se paikallisesti?

Reijo: Tuntuu vatsassa. Joskus menee selkään asti.

Johanna: Kiitos, Reijo. Tiedämme nyt enemmän. Anna, kysytään sairaanhoitajalta, mitä meidän kannattaa nyt tehdä.

Anna: Joo!

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
to feel pain	tuntea (1) kipua		
back pain	selkäkipu		

chest pain	rintakipu		
sore throat	kurkkukipu		
stomach ache	vatsakipu		
stabbing pain	pistävä kipu		
constant pain	jatkuva kipu		
recurring pain	toistuva kipu		
burning pain	polttava kipu		
throbbing pain	jyskyttävä kipu		
squeezing pain	puristava kipu		
radiating pain	säteilevä kipu		
vague pain	epämääräinen kipu		
undulating pain	aaltoileva kipu		

pain meter	kipumittari		
pained	tuskainen		
acute pain	akuutti kipu		
chronic pain	krooninen kipu		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Kuvako, Sclera (osin muokkaus Papunet) ja Sergio Palao / ARASAAC (osin muokkaus Papunet).

Diseases – Sairaudet

Johanna ja Anna puhuvat sairauksista

Johanna: Moi Anna! Oletko jo toipunut **flunssasta**?

Anna: Joo, voin jo tosi hyvin!

Johanna: Kiva kuulla! Ritvan lääkäri soitti.

Anna: Mitä lääkäri sanoi?

Johanna: Ritvalla on **verenpainetauti**. Hän saa siihen lääkityksen.

Anna: Okei! Hyvä. Toivottavasti lääkitys auttaa. Verenpainetauti on **aivoinfarktin** ja **sydänkohtauksen** riskitekijä!

Johanna: Niinpä! Hänen täytyy myös vähentää suolan syömistä ja liikkua enemmän.

Anna: Joo. Liikunta auttaa useimpiin vaivoihin. Reijoakin pitää kannustaa liikkumaan, vaikka hänellä on **Parkinsonin tauti** ja liikkuminen on välillä vaikeaa.

Johanna: Jep, mutta **influenssan** tai **koronan** aikana täytyy levätä, ettei tule jälkitauteja!

Anna: Joo, ne ovat eri asia! Silloin pitää maata vuoteessa, vaikka se onkin tylsää.

Johanna: Niinpä. Mun isoäidillä oli keväällä influenssa. Hän ei malttanut levätä ja sai myös **keuhkokuumeen**.

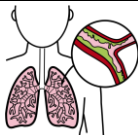

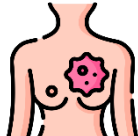

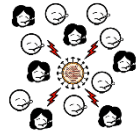

Anna: Voi ei! Miten hän nyt voi?

Johanna: Nyt hän voi jo ihan hyvin. Hänellä on vain **nivelreuma** ja **diabetes**, jotka vaivaavat.

Anna: Okei, hyvä. Mun mummo kuoli **syöpään**, kun mä olin kahdeksanvuotias.

Johanna: Tosi harmi!

Englanti	Suomi	Oma kieli	Kuva
cerebral palsy	CP-vamma, CP-oireyhtymä		
infection	infektio, tartunta		
urinary tract infection	virtsatietulehdus		
pneumonia	keuhkokuume		

bronchitis	keuhkoputkentulehdus		
depression	masennus		
rheumatoid arthritis	nivelreuma		
cancer	syöpä		
acid reflux	refluksitauti		
diabetes	diabetes		
dementia	dementia, muistisairaus		
the common cold	flunssa, nuhakuume		
flu, influenza	influenssa		
corona	korona		
cardiac failure	sydämen vajaatoiminta, sydänvika		
heart attack	sydänkohtaus		

cerebral infarction	aivoinfarkti		
Parkinson's disease	Parkinsonin tauti		
hypertension	verenpainetauti		
asthma	astma		

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Kuvako ja Sergio Palao / ARASAAC (osin muokkaus Papunet).

Flaticon.com, Freepik ja srip.